बह्वाख्येयमत्र Mu. 3. **–Comp.** **–नवोढा** a confiding bride (one of the several classes of brides). **–प्रलापिन्** *a.* talking confidentially. **–सुप्त** *a.* sleeping peacefully.

विश्रम्भः 1 Trust, confidence, familiar confidence, perfect intimacy or familiarity; विश्रम्भादुरसि निपत्य लब्धनिद्राम् U. 1. 49; Māl. 3. 1. –2 A confidential matter, secret; विश्रम्भेष्वभ्यन्तरीकरणीया K. –3 Rest, relaxation. –4 An affectionate inquiry. 5 A love-quarrel, an amorous dispute. –6 Killing. **–Comp.** **–आलापः, –कथा, –भाषणम्** confidential or familiar conversation. **–पात्रम्, –भूमिः, –स्थानम्** an object of confidence, a confidant, trusty person. **–प्रवण** *a.* trustful; विश्रम्भप्रवणः पुरा मम पिता नीतः कथाशेषताम् Mu. 5. 21. **–भृत्यः** confidential servant.

विश्रम्भण *a.* Winning confidence; कृष्णस्त्वन्यतमं रूपं गोपाविश्रम्भणं गतः Bhāg. 10. 24. 35. **–णम्** Confidence.

विश्रम्भिन् *a.* 1 Trusting, confiding. –2 Trustworthy, faithful.

विश्रयः 1 A shelter, asylum. –2 Dependence.

विश्रवस् *m.* N. of a son of Pulastya, and father of Rāvaṇa, Kumbhakarṇa, Bibhīṣaṇa and Śūrpaṇakhā by his wife Kaikasī and of Kubera by his wife Iḍaviḍā.

विश्रावः 1 Dropping, flowing forth (for विस्राव q. v.). –2 Celebrity, renown. –3 Noise; विक्षावैस्तोयविश्रावं तर्जयन्तो महोदधेः Bk. 7. 36.

विश्रिः [विशेः क्रिन् Uṇ 4. 68] Death.

विश्रुत *p. p.* 1 Well-known, renowned, celebrated. –2 Pleased, delighted, happy. –3 Flowing forth. **–तम्** 1 Fame, celebrity; त्वमप्यदभ्रश्रुतविश्रुतं विभोः Bhāg. 1. 5. 40. –2 Learning.

विश्रुतिः *f.* 1 Fame, celebrity; एकशत्रुवधेनैव शूरो गच्छति विश्रुतिम् Mb. 5. 124. 23; Bhāg 10. 82. 30. –2 Flowing, oozing.

विश्रुती *f.* A cow; ŚB. on MS. 10. 3. 49.

विश्लथ *a.* 1 Loose, relaxed; untied; ऐरावतास्फालनविश्लथं यः संघट्टयन्नङ्गदमङ्गदेन R. 6. 73. –2 Languid, drooping.

विश्लिष् 4 P. 1 To be separated, to be away from. –2 To burst, fly asunder; शरबन्धा विशिश्लिषुः Bk. 14. 67. *–Caus.* 1 To separate; संदेशं मे हर धनपतिक्रोधविश्लेषितस्य Me. 7. –2 To deprive of (instr.); बुद्ध्या विश्लेषयन्ति ते Pt. 3. 183.

विश्लिष्ट *p. p.* 1 Disjoined, separated, disunited; गरुडापातविश्लिष्टमेघनादास्त्रबन्धनः R. 12. 76. –2 Loosened. –3 Dislocated (as limbs).

विश्लेषः 1 Disunion, disjunction. –2 Especially separation of lovers, or of husband and wife. –3 Separation (in general); तनयाविश्लेषदुःखैः Ś. 4. 6; चरणारविन्दविश्लेष R. 13. 23. –4 Absence, loss, bereavement. –5 A chasm. –6 (In Arith.) The converse of addition. **–Comp.** **–जातिः** *f.* the reduction of fractional difference.

विश्लेषण *a.* Dissolving. **–णम्** Separation, dissolution.

विश्लेषित *p. p.* 1 Severed, separated, disunited. –2 Torn, rent asunder. –3 Dissolved; Ku. 3. 38 (com.).

विश्व *pron. a.* [विश्-व Uṇ. 1. 151] 1 All, whole, entire, universal; स सर्वनामा स च विश्वरूपः Bhāg. 6. 4. 28. –2 Every, every one. –3 All-pervading, omnipresent. *–m. pl.* N. of a particular group of deities, ten in number and supposed to be sons of विश्वा; their names are:— वसुः सत्यः क्रतुर्दक्षः कालः कामो धृतिः कुरुः । पुरूरवा माद्रवश्च विश्वेदेवाः प्रकीर्तिताः ॥ देवाः साध्यास्तथा विश्वे तथैव च महर्षयः Mb. 3. 261. 6; Bg. 11. 22. **–श्वम्** 1 The universe, the (whole) world; इदं विश्वं पाल्यम् U. 3. 30; विश्वस्मिन्नधुनान्यः कुलव्रतं पालयिष्यति कः Bv. 1. 13. –2 Dry ginger. –3 N. of Viṣṇu. **–श्वः** 1 The soul; Bhāg. 7. 15. 54; A. Rām. 7. 5. 49-50; the intellectual faculty. –2 A citizen (नागर). **–श्वा** 1 The earth. –2 Asparagus Racemosus (Mar. शतावरी). –3 Dry ginger. –4 The plant अतिविषा. **–Comp.** **–आत्मन्** *m.* 1 the Supreme Being (soul of the universe). –2 an epithet of Brahman. –3 of Śiva; अथ विश्वात्मने गौरी संदिदेश मिथः सखीम् Ku. 6. 1. –4 of Viṣṇu. –5 of the sun. **–आत्मना** *ind.* thoroughly; विश्वात्मना यत्र निवर्तते भीः Bhāg. 11. 2. 33. **–आधारः** support of the universe; विश्वाधारं गगनसदृशं मेघवर्णं शुभाङ्गम् Viṣṇustotra. **–इन्वः** (विश्वमिन्वः) All-moving (an epithet of Śiva). **–ईशः, –ईश्वरः** (also विश्वमीश्वरः as one word used in the Mbh. and Kūrmapurāṇa ch. 26.) 1 the Supreme Being, lord of the universe. –2 an epithet of Śiva. **–औषधम्** dry ginger. **–कद्रु** *a.* wicked, low, vile. (**–द्रुः**) 1 a hound, dog trained for the chase. –2 sound. **–कर्मन्** *m.* 1 N. of the architect of gods; cf. त्वष्टृ. –2 an epithet of the sun. –3 one of the seven principal rays of the sun. –4 a great saint. –5 the Supreme Being. °जा, °सुता an epithet of संज्ञा, one of the wives of the sun. **–कारुः** the architect of the universe (विश्वकर्मा). **–कार्यः** one of the rays of the sun. **–कृत्** *m.* 1 the creator of all beings; निर्वेदितोऽथाङ्गिरसा सोमं निर्भर्त्स्य विश्वकृत् Bhāg. 9. 14. 8. –2 an epithet of Viśvakarman. **–केतुः** an epithet of Aniruddha. **–गः** N. of Brahman. **–गत** *a.* Omnipresent. **–गन्धः** an onion. (**–न्धम्**) myrrh. **–गन्धा** the earth. **–गोचर** *a.* accessible to all men. **–गोप्तृ** *m.* 1 N. of Viṣṇu. –2 Indra. **–ग्रन्थिः** the plant called हंसपदी. **–चक्रम्** a kind of valuable gift (महादान) of pure gold. **–चर्षणि** *a.* Ved. all-pervading, world-wide, extending everywhere. **–जनम्** mankind. **–जनीन, –जन्य, –जनीय** *a.* good for all men, suitable to all mankind, beneficial to all men; विश्वजन्यमिमं पुण्यमुपन्यासं निबोधत Ms. 9. 31; Śi. 1. 41; को वा विश्वजनीनेषु कर्मसु प्राघटिष्यत Bk. 21. 17. **–जित्** *m.* 1 N. of a particular sacrifice; Ms. 11. 74; तमध्वरे विश्वजिति क्षितीशं निःशेषविश्राणितकोश-